

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Алыытагъ, агъэшIуагъ

МЭФЭКI ЗЭХАХЪ

Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлыкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ тхакIоу, СССР-м и Къэралыгъо премиехэм ялауреатэу, Урысыем, Адыгеим, Дунэе адыгэ (черкес) литературнэ премиехэр, Шолоховым и Урысые литературнэ премие, Н. Островскэм ыцIэкIэ шытыр къызфагъэшъошагъэхэу, Кубань искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшхоу МэщбэшIэ Исхьакъ ыныбжэ илъэс 80 зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ научнэ-практическэ конференцие Адыгэ республикэ институтэу гуманитар ушэтынхэм афэгъэзагъэм мэкьюогъум и 9-м шыIагъ.

Мэфэки Iофтхьабзэм хэлэжъагъэх АР-м лъэпкэ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет ипашэу Шъхьэлэхэ Аскэр, АР-м культурэмкIэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый, АРИГИ-м ыкIи АКЪУ-м и Лъэпкэ факультет яшIэныгъэлэжъхэр.

Научнэ конференцием шIэныгъэлэжэ 20-м ехъумэ докладхэр ыкIи къылотыкIынхэр МэщбэшIэ Исхьакъ итворчествэкIэ къыщашыгъэх.

Конференциер шIуфэс псалъэкIэ къызэуихыгъ ыкIи зерищэгъ АРИГИ-м иди-ректорэу Бырсыр Батырбий.

КъэгущыIагъэ пэпчэ тхэкIошхом итворчествэ ианыхъ лъэныкъо шъхьалэу Iоф зыдишIэрэр къылотыгъ, илъэс 60-м ехъугъэу илъэпкэ хьалэлэу фэлэжъэрэ МэщбэшIэ Исхьакъ гъэшIэ тынчырэ, творческэ IофшIэгъэ дэгъурэкIэ фэлэ-Iуагъэх, ипроизвениехэм япIуны-

гъэ-гъэсэныгъэ мэхьанэ кIагъэтхыгъ. «Опсэу! Хьалэлэу бэрэ укытхэт!» — ра-Iуагъ, нэпэплъ сурэт зытырарагъэхыгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтыр зэхыхъэм Iэшынэ Аслъан къыщытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм ищытхьуцIэхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехьыллагъ

Изобразительнэ искусствэм ихэхьоныгъэ ялахьышхо зэрэхашыхьэрэм ыкIи илъэсыбэ хьугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэрэшIэрэм афэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм инароднэ сурэтышI» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Гьогунэкъо Мухьарбий Хьисэ ыкIом — къэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Адыгэ художественнэ-производственнэ мастерскойхэр» зыфиIорэм исурэтышI,

Манакъян Александр Грач ыкIом — къэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Адыгэ художественнэ-производственнэ мастерскойхэр» зыфиIорэм исурэтышI.

Псауныгъэм икъэухъумэн илахь зэрэхашыхьэрэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм афэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэр

Козарчук Людмилэ Дмитрий ыпхъум — псауныгъэм икъэухъумэнкIэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ клиникэ перинатальнэ гупчэм» иакушеркэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэ-хьагъэхэр зэрэишIыгъэхэм

ыкIи илъэсыбэ хьугъэу Iоф зэришIэрэм афэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэныгъэмкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэр

Подуто Людмилэ Иван ыпхъум — гъэсэныгъэмкIэ муниципальнэ учреждениеу «Джэджэ районьмкIэ гурыт еджапIэу N 6-м» урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Промышленностым хэхьоныгъэ егъэшIыгъэным илахь зэрэхашыхьэрэм, илъэсыбэ хьугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэрэшIэрэм афэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм промышленностымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Даур Аслъан Тембот ыкIом — акционер обществэ шъхьэныгъэу «Адыггаз» зыфиIорэм иинженер шъхьалэ игуадзэ,

Кантария Зинаидэ Михаил ыпхъум — къалэу Мыекъуапэрэ Мыекъопэ районьмрэ ягаз хьызмэт игъэорышIэн фэгъэзэгъэ къулыкIоу акционер обществэ шъхьэныгъэу «Адыггаз» зыфиIорэм епхыгъэм имастер,

Пинчуков Алексей Григорий ыкIом — акционер обществэ шъхьэныгъэу «Адыггаз»

зыфиIорэм и ПЭУ-у «Красногвардейскрайгаз» икIулыкIу имастер шъхьалэ.

Журналистикэм гъэхьагъэхэр зэрэащIыгъэхэм ыкIи илъэсыбэ хьугъэу Iоф зэрэшIэрэм афэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Ныбэ Анзор Юрэ ыкIом — хы ШIуцIэ Iушъом шыпсэурэ шапсыгъэхэм я Краснодар край общественнэ организациеу «Адыгэ Хасэм» игъэзетэу «Шапсугия» зыфиIорэм иредактор шъхьалэ,

Тыркоо Заурбий Мыхьамодэ ыкIом — Адыгэ Республикэм ижурналистикэм я Союз хэтым, **Хьушт Щэбан Къадыр ыкIом** — республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» ТэхьутэмькIоу районьмкIэ исобственнэ корреспондент.

Вокальнэ искусствэм хэхьоныгъэ егъэшIыгъэным илахь зэрэхашыхьэрэм фэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиIорэр

Тхьагъэлыджэ Светланаэ Залимхъан ыпхъум — Къэбэртэе-Бэлыкъар Республикэм истраднэ орэдыIо фэгъэшъошэгъэнэу. Физическэ культурэмрэ спор-

тымрэ язегъэушъомбгъун ялахь зэрэхашыхьэрэм фэшI шьтхьуцIэу «Адыгэ Республикэм физическэ культурэмрэ спортымрэкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэр

Леваков Александр Борис ыкIом — Адыгэ Республикэм и МВД и Адыгэ республикэ советэу «Динамо» зыфиIорэм итхьаматэ игуадзэ фэгъэшъошэгъэнэу,

щытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренер» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Бэгъэдыр Руслъан Николай ыкIом — кIэлэцIыкIлэхэм гъэсэныгъэ тедзэ язгыгъэотырэ муниципальнэ учреждениеу «Шэуджэн кIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэм» дзюдомкIэ итренер-кIэлэегъаджэ,

Хьабый Байзэт Долэтбий ыкIом — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Апшъэрэ спорт IэпIэсэныгъэ зашарагъэгъотырэ Адыгэ республикэ еджапIэм» итренер-кIэлэегъаджэ,

Хьэшъуанэкъо Айвар Казбек ыкIом — апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ язгыгъэотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетым» спорт бэнэнымкIэ икафедрэ икIэлэегъаджэ шъхьалэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ иншъэрылхэр зыгъэцакIэу КЪУМШЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, мэкьюогъум и 3, 2011-рэ илъэс N 56

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хьугъэу IэпIэсэныгъэ ин хэлэу Iоф зэришIэрэм, газ промышленностым ихэхьоныгъэ ышъхьэкIэ илахьышхо зэрэхашыхьэрэм, Адыгэ Республикэм игаз хьызмэт зызэхашагъэр илъэс 50 зэрэхъурэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхьу тхьыл фэгъэшъошагъ **Шэртэ-нэ Алий Хьазрэт ыкIом**, ОАО-у «Адыггаз» зыфиIорэм ивентеран.

IофшIэнымкIэ гъэхьагъэу иIэхэм, газ промышленностым ихэхьоныгъэ ышъхьэкIэ илахьышхо зэрэхашыхьэрэм, джырэ техникэм игъэфедэнкIэ IофшIагъэу иIэхэм, Адыгэ Республикэм игаз хьызмэт зызэхашагъэр илъэс 50 зэрэхъурэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхьу тхьыл фэгъэшъошагъ **Ганус Александр Яков ыкIом**, ОАО-у «Адыггаз» зыфиIорэм гъэцэкIэжыкIи IофхэмкIэ имастер, ОАО-у «Адыггаз» зыфиIорэм ипрофсоюз организациеу IофшIэным икъэухъумэнкIэ иуполномоченнэ.

КІэпхъыкІыжъым фежъагъэх

Нафэ кызырэхъугъэмкІэ, республикэм ичІыгулэжъ-хэм псыкыиуным зэрарэу арихыгъэр макІэп. Гъэтхэсэ зэфэшъхъафхэу апхъынэу рахъухъагъэм джыри кыыхэхъуагъ псэу кыиугъэр зыкІэлъэдэгъэ чыпІэхэм ащыщхэм ятІонэрэу тыгъэгъэзэ ыкІи натрыф чыла-пхъэхэр ягъэкІужыгъэн фаеу.

Адыгеим мэкъу-мэщымкІэ иминистрэу Юрий Петровым кызырІуагъэмкІэ, республикэм щыщ районитфэу псэу кыиугъэр зыкІэуагъэхэм ятІонэрэу апхъыжыным фэшІ ыпкІэ хэмылъэу пасэу къэхурэ тыгъэгъэзэ ыкІи натрыф чылэпхъэ тонн 20-рэ гъэстыныпхъэу ящыкІэгъэщтыр къафатІупщыгъ. ПсэумкІи республикэм шапхъыжыным фаеу агъэнфагъэр гектар 2200-рэ. Специалистхэм зэ-

ралыгъэрэмкІэ, анахыбэу гъэтхасэхэр ятІонэрэу зышапхъыжыщтыр Кошхъэблэ районыр ары. — Гектар мини 4-м ехъумэ псыр къакІоогъагъ, — еІо Кошхъэблэ районым мэкъу-мэщымкІэ игъэІорышІапІэ ипащэу С. Н. Штымэм. — Ащ щыщэу гектар 900-м фэдиз хъазыр ятІонэрэу зышапхъыжыщтыр Дмитрийевскэ, Вольненскэ, Еджэркёе ыкІи Майскэ къоджэ псэупІэхэр арых. Чыгур кызырэгъушъы-

рэм елбытыгъэу фермер хъыз-мэтшІапІэхэр ятІонэрэу лэжыгъэхэр пхыжыгъэнхэм фежъагъэх. Апэу а ІофшІэныр зэшІуахыгъ Вольненскэ къоджэ псэупІэм щыщ фермерхэу Д. Хь. ыкІи Р. И. Хьамыкёохэм.

Мыгъатхэ республикэм псэумкІи шапхъын фаеу агъэнэфэгъагъэр гектар мин 97,5-рэ. Мэкъуогъум и 9-м ехъулэу гектар мин 77,5-рэ фэдиз апхъи, планыр процент 79-у агъэцкІагъ. Районхэм гъэтхасэхэм япхынкІэ планыр яІэхэр процент пчъагъэу зэрагъэцкІагъэр: Шэуджэныр — 99-рэ, Джаджэр — 93-рэ, Красногвардейскэр — 84-рэ, Кошхъаблэр — 81-рэ, Тэхъутэмыкыаер — 74-рэ, Теуцожыр — 47-рэ, Мыекъуапэр — 26-рэ,

кыалэу Мыекъуапэ къепхыгъэ хызмэтшІапІэхэр — 52-рэ.

Тыгъуасэ ехъулэу республикэм гъэтхэсэ зэфэшъхъафхэу шапхыгъэхэр: тыгъэгъазэр — гектар мин 58-м ехъу, лэжыгъэ къэзытыщт натрыфыр — гектар мин 12,3-рэ, илъэсыбэрэ къэкІырэ уцхэр — гектар 988-рэ, силосыпхъэ къэзытыщт ыкІи ичІынгъум былымхэм арагъэ-шхыщт натрыфыр — гектар мин 1,4-м ехъу, соер — гектар мин 1,7-м ехъу. Ахэм адакІоу республикэм ичІыпІэ зэфэшъхъафхэм ашапхыгъэ хэтэрыкІ гектари 150-рэ, картоф гектари 136-рэ ыкІи нэшэ-хъырбыдз гектар 1156-рэ.

ЛІАХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтбый.

«Къэгъэгъэштахъым» имэфэкІ

Тигъэзет кызырэхъуыгъагъэу, Іоныгъом и 19-м Мыекъуапэ «Къэгъэгъэштахъым» ия XIII-рэ чІыпІэ лъэпк мэфэкІ щыкІошт. Ащ ипрограммэ кыдыхелытэх республикэм ирайонхэм ыкІи икыалэхэм кыарыкІыгъэ купхэм костюм гъэкІэрэ-кІагъэхэр ащыгъэхэу урам шъхьалэм кырыкІонхэу. МэфэкІыр Мыекъуапэ ичІыпІэ зэфэшъхъафхэм ащызэ-хашщт, ау анахъ Іофтхъэбзэ шъхьалэхэр кълэ паркым щыкІоштых.

Сыхъатыр 11-м лъэпк мэфэкІыр торжественнэу кълэ паркым кыщызІуахыщт. Мыщ къэгъагъэхэр кыщагъэлъэгъоштых ыкІи шащщтых, сурэттехэм ыкІи

декоративнэ-прикладной искусствэм фэІапІасэхэм яІэ-шІагъэхэр кыщагъэлъэгъоштых. ЗэкІэмкІи нэбгыри 140-рэ мы Іофтхъабзэм хэлъжэщт. МэфэкІым хэтэу зэнэкъокъуих зэхашщт. Ахэм ащыщых мэфэкІ колоннэм игъэдэхэн, кыошынхэм кыа-шагъэкІырэ къэгъэгъэ ямы-шІыкІэхэм якъэгъэлъэгъон, кълэм игъэкІэрэкІанкІэ дидзайнерхэм язэнэкъокъу ыкІи нэмыкІхэр.

Мы мэфэкІым хэтэу модельер-дизайнерхэм яІэшІагъэхэр кыагъэлъэгъоштых. Дунэе зэнэкъокъоу «Этно-эрато» зыфілоу лъэпк костюмхэм афэгъэхыгъэу мыгъатхэ кІуагъэм хэлъжагъэхэр мыщ кырагъэблэгъагъэх. Мы чІыпІэм лъэпк музыкальнэ Іэмэ-псымэхэм кыязыгъаІохэрэри щызэнэкъокъуштых.

Сомэ миллиони 100 банкым шІуатыгъугъ

Росбанкым ифилиалэу Краснодар дэтым сомэ миллиони 100 шІозытыгъугъэ бзэджашІэхэм афэгъэхыгъэу Краснодар край судым уголовнэ Іоф кызызІуихыгъ.

МВД-м иорганхэм Іофтхъабзэхэу зэхашагъэхэм кыагъэлъэгъуагъ 2007-рэ илъэсым ибзэдзоогъу мазэ кышыгъэжъагъэу 2008-рэ илъэсым игъэтхэпэ нэс Росбанкым икыутамэу Краснодар дэтым бзэджашІэхэм ахъ-щэшхо зэрэшІуатыгъугъэр. Зэрарэу банкым рахыгъэр сомэ миллиони 100-м ехъу. БзэджэшІэ купым ипэшагъ илъэс 42-рэ зыныбжэ кІалэу Краснодар шыпсэурэр. Ащ игъусэгъэ нэбгырэ 12-р Краснодар краим ыкІи Адыгеим ащепсэух.

Оперативникхэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, бзэджашІэхэм автомобиль зыщэрэ салон фэдэхэу ІофшІэпІи 5 кызызІуахыгъагъ. Ахэм ащыщэу 2-р Краснодар, адрэхэр Армавир, Белореченскэ ыкІи Крымскэ ащылагъэх.

БзэджашІэхэм ІэкІыб къэралыгъохэм кыащашыгъэ автомобиль лъапІэхэр кредит ашІыхэ фэдэу тхылъ нэпчІхэр банкым кыра-хылылэщтыгъэх. Тхылъхэр е шымылэхэ цыфым ыцІкІэ е мы къэбарым шымыгъозэ цыф кызыр-кІохэм яехэу гъэлпсыгъагъэх. А цыфхэм тапэкІэ банкым автомобиль ащэфыным пае зыфагъэзагъэу, ау ащ ахъщэ кызырими-тыгъэхэр кыыхахыщтыгъэх. НахыбэрэмкІэ цыфхэм ятхылъхэмкІэ ахъ-щэшхо банкым кызырэлэхырэм егуцафэщтыгъэхэп.

Органхэм агъэунэфыгъэ бзэджэшІэгъэ 50-м хэлъжъагъ банкым щынэгъончъэнымкІэ икыулыкыу ипащэ ыкІи ащ ыпхъоу кредит-экспертэу банкым Іоф шызышІэрэр. Ахэм ягъусагъ джыри мы банкым иІофышІэ заулэ.

Нэбгыри 121-мэ кыагъэзэжъыгъ

Кисловодскэ исанаториехэм ащыщэу «Сосновая роща» зыфіІорэм зыщызыгъэлпсэфыщтыгъэхэм яккыынэ-лынэ щэнаут хэ-хъагъэу (отравление) кыыхагъэ-щыгъ. Зэпахырэ кІэтІый узым зыкызырэхъыгъэм кыыхэкІэу ар зэфашІынэу хъугъэ.

Нэбгыри 120-м ехъоу ар кызызуыгъэр кІэлэцІыкІухэу зыныбжэ илъэс 14-м блэмыкІыгъэхэр арых. Роспотребнадзорым и ГъэІорышІапІэу АР-м шыІэм ипащэу Аджырэ Аслъан кызырІуагъэмкІэ, нэбгыри 6 джырэ уахътэ сымэджэщым чІэлъ,

адрэхэм амбулаторнэу яІазэх. Къэзыгъэзэжъыгъэ кІэлэцІыкІухэм ищыкІэгъэ уплэкІунхэр адызэрахъагъэх, зэпахырэ кІэтІый узыр кызыхэкІыгъэр мэфитІукІэ агъэунэфыщт.

Япсауныгъэ зэрар екІыгъ, ау щынэгъошхо шыІэп. ЗыгъэлпсэфыпІэр мэкъуогъум и 21-м нэс зэфэшІыгъэщт, исанитарнэ зытет зауплэкІукІэ кызызІуахыжыщт. Нэужым кІэлэцІыкІухэм ащ агъэзэжыын алъэкІыщт. Нытыхэр фэмехэмэ, путевкэхэм апкІэ кыаратыжыщт.

ІЭШЪЫНЭ *Сусан.*

Пшъэрыль шъхьалэхэр кыагъэнэфагъэх

Адыгэ Республикэм исудейскэ сообществэ иорган шъхьалэхэу — судьяхэм я Советрэ судьяхэм яквалификационнэ коллегиярэх ахэтыщтыр илъэситІум кыкІоцІ республикэм зэ щыхадзых. Зэфэхысыжъхэдзын конференциеу тыгъуасэ шылагъэм зигугъу къэтшылыгъэ органхэр къэзыгъэлъэгъошт судьяхэр щагъэнэфагъэх, блэкІыгъэ илъэситІум зэшІуахыгъэм, пшъэрыльэу зыфагъэуцужыхэрэм, нэмыкІ лъэныкыо-хэм щатегушылагъэх. Конференцием иІофшІэн хэлэ-жъагъэх федеральнэ ыкІи мировой судьяхэр, Конституционнэ, Арбитражнэ судьяхэр, республикэм икыалэхэмрэ ирайонхэмрэ кыарыкІыгъэ лыкІохэр.

Судьяхэм я Советрэ квалификацияннэ коллегиямрэ Іофэу ашІагъэм фэгъэхыгъэ докладхэр кыашІыгъэх ахэм япащэхэу А. Набэкёомрэ В.Ткаченкэмрэ. Ахэм кызырэхъагъэщыгъэмкІэ, судебнэ системэм хахъэхэрэм яІофшІэн шІуагъэ кытэу гъэпсыгъэнымкІэ, гумэкІыгъоу, шыкІагъэу кызуцухэрэр дэгъэ-зыжыгъэнхэмкІэ илъэситІум кыкІоцІ ашІагъэр макІэп. Непэрэ шылакІэм кыгъэуцурэ уп-

чІэхэр, пшъэрыльхэр зэшІозы-хын зылъэкІыщт специалистхэр, юристхэр республикэм зэриІэхэр анахъ шъхьалэу кыагъэнэфагъ. Мы системэм хэтхэм обществэм еплъыкІэу кыафыриІэр нахышІу шыгъэным, цыф кызырэкІохэр зыгъэгумэкІырэ упчІэхэм джэуапхэр кыатыжыгъэнхэм ыкІи ІэпыІэгъу афэхъугъэным япхыгъэ Іофыгъохэм анаІэ атырагъэтыгъ. Гъэхъагъэу шыІэхэм адакІоу, кыгушылагъэхэр шы-

ІофшІэныр

Нахъ макІэ мэхъух

Джаш тетэу кыагъэлъагъо Адыгэ Республикэм цыфхэм лэжъапІэ ягъэгъотыгъэнымкІэ икыэралыгъо кыулыкыу и ГъэІорышІапІэ тхьамэфэ телыгъэ мониторингэу зэхыщэрэм изэфэхысыжъхэм. Нафэ кызырэхъугъэмкІэ, аужырэ тхьамэфитІум, нэмыкІэу кълэпІон хъумэ, жьоныгъуакІэм и 25-м кыщыублагъэу мэкъуогъум и 7-м нэсырэ палъэм, лэжъапІэ зымыІэхэу атхыхэрэм япчъагъэ республикэм лъэгапІэу щыриІэр проценти 2,1-м шІокІыгъэп. Ащ кыгъэлъагъорэр Іоф зышІэн зылъэкІыщтэу республикэм шыпсэухэрэм ащыщхэу ІофшІэн зымыІэу зыцІэ кыетлогъэ кыулыкыу иорганхэм защызыгъэтхыгъэхэр проценти 2,1-м тетэу кызырэнэжыгъэр ары. ЫпэкІи кыатІоу кыыхэкІыгъ, ау джыри зэхэтэгъэунэфыкІыжы ІофшІэн зымыІэу республикэм исым ипчъагъэ ащи нахыбэн зэрильэкІыщтыр, сыда пІомэ кыулыкыу иорганхэм ащамытхыгъэхэу, ау зи зымышІэу кыитхэтыхэр макІэп.

Ыпэрэ тхьамафэм, жьоныгъуакІэм и 25-м кыщыублагъэу и 31-м нэсырэ палъэм, ІофшІэн зымыІэхэу гупчэхэм яучетхэм зэкІэмкІи ахэтыгъэхэр нэбгырэ 4505-рэ хъу-щтыгъэхэмэ, ятІонэрэ тхьамафэм ахэм япчъагъэ 4387-м нэсэу кыелыгъ. А тхьамафэм кыкІоцІ лэжъапІэ зымыІэкІэ алтыгагъэхэр нэбгыри 166-рэ.

Лъапсэ фэхъурэр кълэшІэгъуаеу щыт нахъ мышІэми, предприятиехэм, организациехэм агъэлажъэхэрэр нахъ макІэ шыгъэнхэр кыагъэуцурэп. Аужырэ тхьамафэу кълэ-тІуагъэм кыкІоцІ іофшІапІэ Іутхэр нахъ макІэ зэрашІыщтыхэм ехыылэгъэ унашъо зэрашІыгъэм фэгъэхыгъэ кълэбархэр организациитф цыфхэм ІофшІэн ягъэгъотыгъэнымкІэ республикэ кыулыкыу и ГъэІорышІапІэ кылыагъэлэсыгъэх. Ахэм ащыщых Урысыем и Сбербанк и Адыгэ кыутамэу N 8620-р, ОАО-у «Адыггазыр», ОАО-у «Дондуковскэ элеваторыр», ОАО-у «Кубаньэнергосбытыр», Мыекъопэ кълэ гурыт еджапІэу N 1-р. Ащ нафэ кълэшІы ІофшІэн зымыІэхэу урамым тетхэм япчъагъэ ахэми нахыбэ кызырешІыщтыр.

СЭХЪУТЭ *Нурбий.*

кІагъэхэми кыащыуцугъэх, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэшІ предложение гъэнэфагъэхэр кыахыгъэх.

АР-м и Апшъэрэ суд и Тхьаматэу Трэхъо Аслъан судьяхэм я Советрэ квалификационнэ коллегиямрэ илъэситІум кыкІоцІ Іофэу ашІагъэм осэшІу кыфишІыгъ, ащкІэ ахэм зрафэрэзэр кыІуагъ.

Нэужым хэдзынхэр рекІокІыгъэх, ыпшъэкІэ зигугъу кълэшІыгъэ органхэм ахэтыщтыр икІэ-рыкІэу хадзыжыгъэх, пшъэ-рыль шъхьалэхэр агъэнэфагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО *Адам.*

ІэпыІэгъу афэхъухэ ашІоигъу

Чыплэ зэжъу ифэрэм, кыин кызыфыкыокырэм ІэпыІэгъу фэхъунхэр тиадыгэ лъэпкъ сыдигъуи ихабз, анахь ыгъэ-лъэпІэрэ цыф зэфышытыкІэхэм егъашІэми ар ахелъыгъ. Непи мымакІэу тэлъэгъу цыфхэм зеделъжыныгъэр зэрэчламынагъэр, шыІэныгъэр сыд фэдизу кыинэу, гукІэгъур шымыІэжъу тІозэ бэрэ тэтхъау сыхъми.

Мыгъэрэ псыкыуным цыфыбэ зэригъэгуагъэм бэрэ игугъу кышытышыгъ тигъэзет. Унэхэр, ялэжыгъэ зышІуигъэкІодыгъэр бэ. Ахэм непэ ящыкІагъ цыф гукІэгъур, зэхашІэр. Ар кыдалыгътэзэ, Адыгэ Республикэм ит мэщыт-

хэм зэкІэми кыякІолІэрэ бислътмэнхэм, яамал кызыррихъу ахъщэ кыаугъоигъ псыкыуным зэрар зэригъэштыгъэ унагъохэм, мыбэми, яІэпыІэгъу алыагъІэсы ашІоигъоу.

Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ бислътмэнхэм ямуфтиу Емыж Нурбый тызэрэщигъэгъозагъэмкІэ, Тэхъутэмыкыое районым ит мэщытхэм цыфэу кыякІуалІэхэрэм сомэ мин 80 кыаугъоигъ. Джащ фэдэу ТІопсэ районым щыпсэурэ бислътмэнхэм кызыІуагъэ-кІагъ сомэ мин 85-рэ, Красно-дар — мин 15, Мыекъопэ гупчэ мэщытым кыекІуалІэхэрэм

непэ ехъулІэу кыаугъоигъ сомэ мин 25-рэ.

— Тилъэпкъ ишэн-хэбзэ даххэм непі тарыгъозэн фае, — еІо муфтиу Емыж Нурбый. — Зиунэ стыгъэм, е псым ыхъыгъэм, е нэмыкІ ушъхъагъу иІэу ащ ишІын фежъагъэм егъашІэм гъунэгъухэр, кыуаджэр делъщыгъэх. Тэ, динлэжъхэм, унэ зыми фэтшІын амал тилэп, ау тфэлъэкІыркІэ ІэпыІэгъу тафэхъу тшІоигъу чыплэ кыин ифэгъэ цыфхэм. Тищытху алоным паеп мыщ игугъу кызыкІэтшырэр. Нэбгырэ пэпчэ фэлъэкІыщтым егупшысэну, зеделъжыныгъэм нахъыбэу кыфедгъэушхъ тшІоигъоу ары. ШІу шІІэным

тесэн, тикІалэхэм ашкІэ шысэтхыплэ тафэхъун фае. Зэптырэм, зыгорэкІэ уишІуагъэ зэбгъэкІыркІэм пэбгъохыркІэм ибагъэп мэхъанэ зилэр, уигу-кыкІ, уизэхашІ, уицыфыгъ ары анахь шъхъаІэхэр.

Муфтиим кызырэхигъэхъожыгъэмкІэ, Адыгеим ит мэщытхэр джыри мы Іофтхъабзэм кыхэлэжъэщтых. Ахъщэу кыаугъоигъэр зэкІэ шІэхэу ахъышт кыуаджэхэу псым зэрар зэрихыгъэхэм ыкІи чыплэ администрацием, чыплэ зыгъэ-ІорышІэжыныпІэм яІофышІэхэр ягъусэхэу унагъохэр кыакІу-хъэхзэ, яІэпыІэгъу алыагъэ-Іэсышт.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэ.

Ткъош республикэм

Дунэе шІушІэ организа-
циеу «Operation Smile» зыфи-
Іорэм Къэрэщэе-Щэрджэс
Республикэм псауныгъэр кы-
ушъуымэгъэныркІэ курортхэм-
рэкІэ и Министерствэрэ ныб-
жыкІэ Іофхэм я ГъэІоры-
шІаплэрэ зэхэтхэу зэрэ Дунаеу
щырекІокІырэ акцием хэлэ-
жъагъэх. Организацием пшъ-
рылъ шъхъаІэу зыфигъэуцу-
жыгъэр сабыи цыкІуэху зы-
нэгу машІом ыстыгъэхэм,
узым хихыгъэу фыкыуагъэхэр
зыфэхъуыгъэхэм, зыІупшІэхэр
зэгочыгъэхэу кэхъухэрэм,
нэмыкІ ІэпыІэгъу зыщыкІа-
гъэхэм яшІуагъэ арагъэкІы-
ныр ары. Акцием зэреджа-
гъэхэр «Операция Улыбка».

Къэрэщэе-Щэрджэс Рес-
публикэм щыцэу зынэгу
тыркыо зэфэхъафхэр тель
сабыи 16 арагъэушІэкІугъ,
ахэм ащыщэу нэбгыри 9-м
операциехэр афашІыгъэх.

Къэрэщэе Щэрджэс Рес-
публикэм и Лышхъэу Тем-
резов Рэщыдэ Урысые Феде-
рацием гъогухэмкІэ иагент-
ствэ ипашэу А. Габуниным бэ-
мышІэу Москва шыІуагъэ.
Ахэр кыутыркхэм, поселкэхэм,
станицэхэм апхырыкІырэ ав-
томобиль гъогухэм языхтэ
зыфэдэм тегушылагъэх, гъо-
гухэм гъэцэкІэжыны ыкІи
гъэкІэжыны Іофхэр зэрящы-
кІагъэхэр нэбгыритлуми
хагъэунэфыкІыгъ. Урысыем
игъогу агентствэ ІэпыІэгъу
кызырафэхъуштыкІэ Р. Тем-
резовыр кыагъэгугъагъ.
ПшІорыгъэшъу кызыр-
алытагъэмкІэ, гъогухэр зэты-
рагъэпсыхъэжыны паше фе-
деральнэ бюджетым щыцэу
сомэ миллиони 101-рэ Къэ-
рэщэе-Щэрджэс Республикэм
кыфатІупшыщт. 2011 —
2013-рэ илээхэм кыоджэ ав-
томобиль гъогухэр зэкІэ
агъэцэкІэжыныгъэх.

Темыр Кавказым хэхъо-
ныгъэхэр егъэшІыгъэным паше
сомэ миллиард 56-рэ феде-
ральнэ гупчэм кызырэфит-
Іупшыщтыр Урысые Федера-
цием и Премьер-министрэу
В. Путиным правительствен-
нэ комиссием зэхэсыгъоу иІа-
гъэм кызыщыцелом, КъЩР-м и
Лышхъыи ащ хэлэжъэгагъ.

Темыр Кавказым кызы-
шІуахынэу кыыхахыгъэ про-
ектитфым кыушхъэм шагъэ-
псышт курортэу «Архыз»
зыфилорэи ащыщ. Зыгъэп-
сэфыплэу агъэпсыщтым нэб-
гыришъ пчъагъэм Іоф ша-
шІэн алъэкІышт. В. Путиным
кызырэкІигъэтхыгъэмкІэ,
ахъщэу ащ пІуагъэхъащтыр
кызырагъэгугъагъэхэу кыа-
фатІупшыщт, ау чыплэ чи-
новникхэм и инвесторхэм и
загъэчанын фае.

Проектэу «Архыз» зыфи-
Іорэм зэрэдэлэжъэщтхэ шІы-
кІэм зыщытегушыІэгъэ зэІу-
кІэгъу бэмышІэу Урысые
Федерацием и Президент ипол-
предэу Темыр Кавказым
щыІэ А. Хлопониным зэхи-
цгъагъ. Ащ проектым хэлэ-
жъэшт компаниехэу «Темыр
Кавказым икурортхэр», «Ар-
хыз — Синара», Къэрэщэе-
Щэрджэс Республикэм и Пра-
вительствэ зэшІуахын фэе
пшъэрылхэр шагъэнэфагъэх.

**КъЩР-м иофициалнэ
сайт.**

ХэтэрыкІхэм ауасэ кыыхэхъоштэп

**Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкІэ ими-
нистрэу Скрынник Еленэ кызырриІуагъэмкІэ,
хэгъэгум хэтэрыкІ зэфэхъафхэу кышахы-
жыхэрэм ыкІи нэмыкІ хэгъэгухэм кырашчы-
мэ хъунэу игъо алыэгъурэм Урысыем фэны-
кыуагъэу иІэр кырагъэкъушт.**

Министрэм зэІукІэу зэхи-
щэгъагъэм Министерствэм
идепартаментхэм, Россельхоз-
надзорым япашэхэр, отрасле-
вой союзхэм яІыкІохэр, уры-
сые бэдзэрым хэтэрыкІхэр
кыезыгъэуалІэхэу ІэкІыб кы-
ралхэм ащыпсэухэрэм ащыщ-
хэр хэлэжъагъэх.

ЗэІукІэм кышыгышчыІэзэ
министрэу Скрынник Еленэ
зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ,
пшхыным кыемыкІурэ хэтэ-
рыкІхэу Евросоюзым хэхэрэ
кыралыгъохэм кырашчыхэрэу
Урысыем кыищэгъэнхэр пІэлъэ

гъэнэфагъэкІэ зэпагъэугъ нахъ
мышІэми, хэтэрыкІ зэфэхъ-
афхэу кыахыжыхэрэр ыкІи
хэтэрыкІхэу ІэкІыб кыралхэм
кырашчыныгъэ зэ-
ратыгъэхэр зэкІэ фаехэр гъэрэ-
зэгъэнхэмкІэ икыушт.

— Мы лъэхъаным Урысы-
ем хэтэрыкІхэм ягъо кышчыз-
дэхъу, джащ фэдэу СНГ-м
хэхэрэ хэгъэгухэм хэтэры-
кІэу кырашчырэм ипчъагъэ
хэхъо, — Іуагъэ министрэу
Скрынник Еленэ.

Ащ дакІоу федеральнэ ве-
домствэм ипашэ зэрэхигъэунэ-

фыкІыгъэмкІэ, зэкІэ хэтэрыкІ-
хэу Урысыем кырашчыхэрэм
япроцент 70-м ехъу зытефэрэ
уахътэр щылэ мазэм кышче-
гъэжъагъэу мэлылфэгъым нэс.

ЗэІукІэм кызырраІуагъэм-
кІэ, 2010-рэ илээсым ЕС-м ихэ-
гъэгухэм кырашчы Урысыем
томатэу ыкІи нэшэбэгъоу кы-
рашчагъэр ащ шыІуагъэкІы-
гъэм ипроцент 11 ыкІи 5 нылэп.

Джащ фэдэу Скрынник Еленэ
агу кыгъэкІыжыгъэ зэкІэ хэ-

тэрыкІэу Урысыем шыІуагъэ-
кІыркІэм ипроцент 80-м ехъу
хызымэтшІэплэ цыкІуэхэм кы-
зэрахыжырэр.

— Арышъ, ІэкІыб хэгъэг-
хэм хэтэрыкІхэр кырамышчы-
гоу зэрэзэпагъэугъэм фермер-
хэм шІуагъэ кыафыхышт,
хэтэрыкІэу ахэм кыахыжы-
рэр зыщэфыштыхэм япчъа-
гъэ хэхъошт, — хигъэунэфы-
кІыгъ Скрынник Еленэ.

(Тикорр.).

ФОНДЭУ «ТЕКІОНЫГЪЭМ» МЫ ИЛЪЭСЫМ ІОФЭУ ЫШІАГЪЭР

2011-рэ илээсым жъоныгъуа-
кІэм и 23-м ехъулІэу бюдже-
тым хэмыхъэрэ Адыгэ респуб-
ликэ фондэу Советскэ Союзым
и Лышхъужъу Андырхъое Хъу-
сенэ ыцІэкІэ щытэу «ТекІо-
ныгъ» зыфилорэм псэуымкІи
сомэ миллионрэ мин 709,8-рэ
кыыхъагъ. Ахэр кызырэкІы-
гъэхэр республикэм иминисте-
рствэхэр, ведомствэхэр ыкІи
комитетхэр — сомэ миллион-
рэ мин 141,3-рэ, район ыкІи
кыэлэ организациехэр — сомэ
мин 568,5-рэ. А пчъагъэхэм
нафэ кыашІы министрствэхэм,
муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ
чыплэхэм яадминистрациехэм,
народнэ депутатхэм яасоветхэм
ыкІи республикэм икыалэхэм-
рэ ирайонхэмрэ яветеран орга-
низациехэм ащыщыбэхэм
дэгъоу Іоф зэрашІагъэр.

Фондым иправление анахъ
зыфэразэхэу хигъэунэфыкІы-
хэрэр Теуцожь ыкІи Кошхъэблэ
районхэм, Адыгэкъалэ яад-
министрациехэр арых. Гушы-
Іэм паше, Теуцожь районым иад-
министрацие ветеранхэм ярай-
он совет игъусэу Хэгъэгъу зоош-
хом хэлэжъэгъэ ветеран пэпчэ
сомэ мин 20-рэ гъомылэпхъэ зэ-

фэшъафхэу сомэ мин 11 зы-
уасэрэ аритыгъ. Кошхъэблэ
районым иадминистрацие ыкІи
иветеранхэм я Совет ифондэу
«ТекІоныгъэр» ыгъэфедзэ
заом хэлэжъагъэ пэпчэ сомэ
мини 10 фигъэшшошагъ. Ады-
гэкъалэ иадминистрацие вете-
ранхэм ясовет игъусэу заом
хэлэжъагъэ пэпчэ сомэ мини
7-рэ гъомылэпхъэ зэфэхъаф-
хэмрэ алэкигъэхъагъ, ащ да-
кІоу Хэгъэгъу зоошхом ТекІоны-
гъэр кызышыдахыгъэр илээс
66-рэ зэрэхъугъэм фэшІ вете-
ранхэм яфэшъуашэр афызэ-
шІуихыгъ.

Фондым ахъщэ кыгъэхъэ-
гъэным яшъыпкъэу хэлэжъа-
гъэх Адыгэ Республикэм и
Лышхъэ и Администрацие,
Адыгэ Республикэм иминисте-
рствэхэм я Кабинет, Адыгэ Рес-
публикэм и Къэралыгъо Совет
— Хасэр.

Фондым иправление хэт-
хэм анахъэу анаІэ зытырагъэ-
тыгъэхэр пшъэрылъ шъхъаІэу
фондым иІэхэм зыкІэ ащыщэу
сэкъатныгъэ зилэхэу, Хэгъэгъу
зоошхом иветеранхэу ыкІи
фэшъаф заохэм ахэлэжъагъэ-
хэу материальнэ ІэпыІэгъу

зыщыкІагъэхэм алэкІэгъэхъэ-
гъэныр, ахэм ясоциальнэ-быто-
вой шыІэкІэ-псэукІэ нахъышІу
шыгъэныр, Ізэгъу уцхэу ящы-
кІагъэхэр кызыІэкІагъэхъанхэр
ыкІи нэмыкІ гухэлъхэр арых.
А Іофыгъохэр зэшІохыгъэнхэм
фэшІ ветеранхэм якъэлэ, рай-
он советхэм кыхалъхъагъэр
зэрэхэтэу фондэу «ТекІоны-
гъэм» сомэ мин 33,1-рэ ыгъэ-
федэгъ.

Фондым лъэшэу ыналэ зы-
тыригъэтыгъэхэм ащыщ Уры-
сыем идзэ тарихъ мэфэкІ ыкІи
шІэжъ мафэхэу кышафэхэрэм
атефэу ветеранхэм материаль-
нэ ІэпыІэгъу ятыгъэныр. А
лэзныкыомкІэ заом иветеран-
хэм Адыгеим нэмыц-фашист
техакІохэр зырафыжыгъэхэр
илээс 68-рэ ыкІи фашист Гер-
манием зытекІуагъэхэр илээс
66-рэ зэрэхъугъэхэм афэшІ сомэ
мин 38-рэ аритыгъ.

Фондэу «ТекІоныгъэм» ип-
равление Адыгэ Республикэм
иветеранхэм я Совет игъусэу
ветеранхэр кызышыгыгъэ ма-
фэхэм афэгъушІуагъэх ыкІи
шІуфэс тхыльхэр, джащ фэдэу
гъомылэпхъэ зэфэхъафхэр
зэрылъ Іалъмэкъхэр араты-

гъэх. Ащ дакІоу зизакъоу псэ-
ухэрэм ыкІи симэджэ хы-
лэхэм адэжъ ренэу кІуагъэх.

Хэгъэгъу зоошхом кызыежъа-
гъэр илээс 70-рэ зэрэхъурэм
фэгъэхыгъэ Іофтхъабзэхэу зэ-
шІуахыштыр зыщырахъухэр
рэ уахътэм фондым иправление
унашъо ышІыгъ Адыгэ Рес-
публикэм иветеранхэм я Совет,
Мыекъопэ, Джэджэ, Теуцожь
районхэм яветеранхэм ясовет-
хэм, кыалэу Мыекъуапэ ивете-
ранхэм ясовет псэуымкІи сомэ
мин 783,4-рэ алэкигъэхъанэу.

Фондым фэгъэхыгъэ поло-
жением кызырэдильгытэрэм
тетэу тичІыплэгъухэу заом хэ-
лэжъагъэхэм афэгъэхыгъэ
тхыльэу Хэгъэгъу зоошхом иве-
теранэу Сыджыхъ Хъазрэтбый
«Солдатская слава Адыгеи»
зыфилэу ытхыгъэр ТекІоныгъэ-
шхом ия 66-рэ илээс ехъулІэу
кыфидигъэкІыгъ. А тхыльыр
Хэгъэгъу зоошхом кызыежъагъэр
илээс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэ-
хыгъэ слетэу Адыгэкъалэ
2011-рэ илээсым мэкъуогъум
и 16-м щызэхашъщтым хэлэ-
жъэщтыхэм аратышт.

(Тикорр.).

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкь ИофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жьу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхьалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шхьалэм иапэрэ
гуадзэр
АУЛБЭ Русьлан

Редактор
шхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары
ХЪУРМЭ Хъусен

ПшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары
НЭПШЭКЪУЙ
Заур

Редакциер
зидэщылэр:
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэlorы-
шланI, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
5127
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1550

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Зэкъошныгъэм игъогу рэкIо

Адыгэ Республикэм иансамблэ цIэрылоу «Ислъамыем»
Ермэлхьаблэ концерт къыщитыгъ. Купым ихудожествен-
нэ пащэу, Урысыем, Адыгеим, Къэрэщэе-Щэрджэсым
янароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслъан къызэ-
рэтилуагъэмкIэ, лъэпкхэр зэфэзыщэрэ зэхахьэхэр «Ис-
лъамыем» мыгъэ зэхищэщтых.

Тиреспубликэ ильэс 20 зэрэху-
рэм ипэгъокIэу дунаим щыцIэры-
ло ансамблэм юбилей пчыхъзэ-
хахьэхэр къош республикэхэм,
Краснодар краим ащэкIох. Ижы-
рэ лъэпкь оредхэр, тикъашьохэр
искусствэр зикIасэхэм ашIогъэ-
шIэгъонх.

«Ислъамыер» Ермэлхьаблэ зэ-
кIом къалэм иIэшхьэтетхэр, лэ-
жъэкIо къызэрыкIохэр дахэу къы-
пэгъокIыгъэх. Тиартистхэр пчэгум
къырамыгъэкIыжъхэу Iэгум къафы-
теоштыгъэх. «Ислъамыер» зэ-
къошныгъэм игъогухэм арыкIозэ,
нэмыкI концертхэм язэхэщэн зы-
фегъэхьазыры.

Сурэтым итыр: «Ислъамыер»
концертным хэлажъ.

ТИЗЭУКИЭГЪУ ГЪЭШЭГЪОНХЭР

«Черкесиер» дахэу мэуджы

КъэщъокIо купэу «Черкесиер» хэт ар-
тистхэр тиреспубликэ щыклорэ концерт-
хэм, лъэпкь Иофыгъомэ япхыгъэ зэха-
хьэхэм ахэлажъэх. Хэгъэгу ыкIи дунэе
спорт зэнэкъокъухэу Адыгеим щызэха-
щэрэмэ тилъэпкь культурэ ибайныгъэ
къащегъэлыагъо.

«Черкесиер» зэхахьэмэ ащыуджэу зыльэгъу-
гъэмэ ащыщых Иран, Германием, СНГ-м къары-
кIыгъэхэр. Тиартистхэм яIэпIэсэныгъэ хьакIэмэ
агъэшIэгъуагъ. Адыгэ шъуашэр ашIодэхэ къодыеп,
зыщальэ ашIоигъоуи уахътэ къякIугъ.

— Тилъэпкь ишэн-хабзэхэр тишъуашэхэмкIэ,
тикъашьохэмкIэ къэтэгъэлыагъох, — еIо АР-м
изаслуженнэ артистэу Бахъуко Адамэ. — Ти-
лъэпкь иискусствэ дунаим дахэкIэ зэрэащIэрэм
тегъэгъушхо, концертхэм, зэхахьэхэм нахьыбэрэ
тахэлажъэ тшIоигъу.

Сурэтым итыр: ансамблэу «Черкесиер».

ИСКУССТВЭМРЭ КIЭЛЭЦЫКIУХЭМРЭ

Музейм чIэкIыжъынхэм дэгугъэхэрэп

КъокIыплэм щыпсэурэ
лъэпкхэм искусствэмкIэ
я Къэралыгъо музей икью-
тамэу Мыекьюапэ дэтым
«Бзыу шхъуантI» зыфилорэ
зэнэкъокъур къыщызэлуа-
хыгъ. Апэрэу ар зэха-
щэгъ. Илъэси 4 — 16 зы-
ныбжъхэр хэлажъэх.
Сурэтэу ашIыгъэхэр щы-
Iэныгъэм фэгъэхьыгъэх.

КIэлэцIыкIухэм искусствэмкIэ
яIэпIэсэныгъэ зыщыхагъэхэрэ
гупчэу «Бзыу шхъуантIмрэ» му-
зеймрэ зэгъусэхэу зэхащэгъэ къэ-
гъэлыгъоным искусствэхэмкIэ
КIэлэцIыкIу еджапIэхэм защи-
зыгъасэрэмэ ялофшIагъэхэр къы-
рахьылIагъэх. Лыхъужьныгъэм
ехьылIэгъэ сурэтхэм дзэкIолIхэм
ящыIэкIэ-псэукIэ къаIуатэ. Адыгэ-
мэ ятарихь, яшэн-хабзэхэр зэрэ-
гъэшIэгъонхэм къыпкъырыкIы-
хэзэ, адыгэ джэгур, лъэпкыым имэ-
фэки мафэхэр зэрэкIохэрэм, ты-
къэзыуцухьэрэ дунаим идэхэгъэ,
урысхэм чыристан диныр зэралэ-
жырэм, нэмыкIхэм яхьылIэгъэ су-
рэтхэр КIэлэеджакIомэ ашIыгъэх.

«Сэ сишагу» — джары Азизэ
Тимур исурэт зреджагъэр. «Азли-
тэм» тыгъэм инэбзыйхэу къэшIэ-
тыхэрэм ыIапэ афэзыщыгъэ пшъа-
шъэм игупшысэхэм уахэщэ. Ва-
луева Юлие ар ышIыгъ. Горцов-
ская Эльвирэ, Чефранова Юлие,
Бацаев Мыхьамэт, нэмыкIхэми
ясурэтхэр зэрэгъэпсыгъэхэр зэфэ-

дэхэп, ау щыIэныгъэм уахэщэн
альэкIэу тэлъытэ.

ЗэкIэ сурэтхэр дахэу ашIыгъэ-
хэу къатIорэп. Адыгэ шъуашэр,
адыгэ шэн-хабзэхэр къэзылорэ
сурэтхэм ащыщхэр шэпхъэ лъагэм
диштэхэрэп. Цыфхэм анэгухэр
зэхэугуфыкIыгъэхэп. Советскэ
Союзым и Лыхъужьэу Андырхъое
Хъусенэ исурэти щыкIагъэхэр фэ-
тэлъэгъух. Дышгъэ медалыр ыбгъэ
къыхэлыдыкIэу, дзэкIолI шъуашэу
щыгъымкIэ къэшIэжъын плъэкIы-
нэу сурэтыр къэбгъэлъэгъон плъэ-
кIышт.

Мыекьюапэ игурыт еджапIэхэм
яКIэлэеджакIохэр музейм мафэ
къэс къэкIох, къэгъэлыгъоным
ашIогъэшIэгъонэу зыщагъэгъуазэ.
Къалэм ия 11-рэ еджапIэ адыга-
бзэмкIэ иКIэлэегъаджэу ГъукIэлI
Зулимэ КIэлэцIыкIоу игъусэмэ уп-
чIабэ къызэрэратырэр тигопагъ.
Музейм ИофышIэхэу СтIашъу
Юрэ, Къуекъо Маринэ, ХъокIо
Ларисэ, Сулеймэн Фатимэ, Люд-
мила Гунинар, нэмыкIхэри КIэлэ-
цIыкIухэм аIокIэх. Тарихьым, шэн-
хабзэмэ, искусствэм ибайныгъэ-
хэм яхьылIэгъэ къэбархэр IупкIэу,
КIэлэцIыкIухэмкIэ гурылогъошIоу
къаIуатэ.

— Музейм апэрэу тыкъэкIуагъ,
— еIо КIэлэегъаджэу ГъукIэлI Зу-
лимэ. — КIэлэцIыкIумэ альэгъу-

рэр, зэхахьэрэп бэ. Сурэт пэпчэ
дэгугъэхэу къысщэхэу. Сурэ-
тышI-модельер цIэрылоу СтIашъу
Юрэ ИофшIагъэ идунэе мэхьанэ
зеушъомбгъу. Зыныбжэ хэкIотэгъэ
урыс бзылфыгъэхэр адыгэ шъуа-
шэхэр зэрэшIыгъэхэм къыкIэуп-
чIэх. КIэлэцIыкIухэр нахь дэгъоу
еджэнхэм фэшI мыщ фэдэ къэгъэ-
лыгъонхэр лъэшэу ящыкIагъэх.

— КIэлэцIыкIухэм мэфэки
афызэхэтшагъэу къытщэхэу, —
къеIуатэ музейм идиректорэу Ку-
шъу Нэфсэт. — Сурэтхэм якъэгъэ-
лъэгъон нахь тыналэ тетэгъэтыми,
КIэлэеджакIохэр титарихь къыкIэ-
упчIэх, нахьыбэрэ зэхэтшэнэу фаех.

Музейм чIэкIыжъынхэм шъэ-
ожыыхэри пшъэшъэжъыыхэри
дэгугъэхэрэп. Альэгъугъэр зэрэмы-
макIэр зыдашIэжъыми, икIэрыкIэу
къэгъэлыгъонхэм яплыхь...

Сурэтым итхэр: ГъукIэлI Зули-
мэ КIэлэцIыкIухэр игъусэхэу
къэгъэлыгъоным еплыхь.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.